

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagy hirdetés heti 5 kr.
Kis hirdetés heti 3 kr.
Nagyobb terjedelmű és hosszabb időtartamú hirdetések alkalmával a fenti díjak többszöröse.
Bélyegdíj minden kiadványra 30 kr.

„Nyitni”-ben megjelenő közlöny minden példány 30 kr.

Hirdetők felvételére a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomtatásban, valamint KÖNYVNYOMTATÓ MAN H. köv. iródjában is.

Név nélkül vagy börtönmentesültek békéltető kórházak nem vesztnek figyelmre.

Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 fr.-kr.
Fél évre 5 „-
Negyed évre 3 „-
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illetően minden közlemény fölé, Veszprém városánál, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben
TELEGDI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLYY könyvnyomtatás és a kiadóhivatalban KUTASI I. KÖNYVNYOMTATÓ MAN H. KÖV. IRÓDJÁBAN a postabiztosok útján.

Kossuth Lajos levele.

(Ábray Károly elnök urunk s általa a hődemészársághelyi IV. olvasókör választmányának, Hódmező-Vásárhely.)

(Folyt és vége.)

Azonban meg lehet, hogy a multak tanulsága elvessz a hatalom számolyánál, de bizony mondom, a jelen utelmeinek tanácsos volna ott el nem venni. Nagyon komoly utelme azok, nagyon rohamosan szaporodnak, s nagyon bomlasztó jelleggel öltönek a „birodalom” betegségeknek körjelei. Ausztriáról szólva, beteg birodalomról beszél a világ s higgadt, komoly politikuskok kérdik: „hová vezet ez? mi lesz Ausztriából?” — én (hogy IX-ik Pius pápa kedve: ez szójárással ejlek, sem proféta, sem profétának fia nem vagyok bár) e kérdésre nem tudok felelni, de egyet tudok, s ez az, hogy a Habsburg Lotharingiai ház csak úgy ígérhet magának tartós, biztos, dicsőséges jövőndöt, ha Magyarország úgy erkölcsi, mint anyagi erejének teljes kifejtésében keresi föbb támaszát, ez pedig annak a kitépelt lapnak visszaiktatása s tiszteltbentartása nélkül teljes lehetetlenség, mert teljes erőfelfejtésre csak oly nemzet juthat, melyet idegen erdekkek befolyása nem akadályoz abban, hogy magát önzésének tudhassa. Haladás lehet e nélkül is, hiszen a beköbba vert rab is jár és dolgozik, de az ily haladás fényét igen sok árnyék kíséri; olyan az, mint az alpesi pir, a hegycsucs pirlik, de a hegy tömbjén szomorú homály ömlik el. Csak függetlenséggel nyerhet teljes kifejtést a nemzeti erő s csak lelkesedés a cél iránt: az a rugó, mely legyőzhetlenség feszíteti a karok izmait a vesz napjaiban; s bizony rosz szolgálatot tesznek a hatalomnak azok a simuleknyo oportunisták, akik a „szűkebb” haza mellé egy „tágabb” hazát is festve, azon ábrándba ringatják bele a hatalmat, hogy a magyar már beleléte magát a két hazának szeretetében; a magyar csak egy hazát ismer, csak annak szeretete képes őt oly orszáulánn tenni, mely egy elenséges félvilágnak sem enged szeretetett hazájához, s az annak érdekeivel azonosul királyi székhöz nyulni. Amoly birodalomjegységi „tágabb hazai” eznek uralma mellett a magyar lojalitást elmelet annyira (ha ennyre menni magát resignálja), miszerint az elebb-utóbb, egykor úgy fejteztem ki, hogy Magyarország lesz a magya, melyen az osztrák sas megégetetik; de biz ez nemcsak Magyarországára szomorú távlat, hanem a sasra is, sőt erre még szomorubb, mert nemzetek hamvaikból is feltámadhatnak (példákat tudnak reá), de azok soha.

Hát én az eleveltel rég leszámolt öreg ember, kit a sir szélén nem hevit semmi szenvedély, én azt látom a hatalom érdekeinek, hogy siessen a magyar lojalitást összhangzásba hozni a magyar nemzet kiirtatlan aspirációival; mert mit hozhat a holnapi nap? az bizonytalan. Az oroszról rég meg vagyok írva, hogy neki csak cseljai vannak, nem elvei, s e cselok olyanok, hogy az összetöközés kikerülhetetlen, mert a kiegyenlíthetlen érdekelletét a körülmények kényszerítésében gyökerezik; a kitérés csak halogatni lehet, kikerülési lehetetlen, de bötcs előrelátással azt el lehetne érni, miszerint ne teljedjenek Machiavelli azon szava, hogy a kikerülhetetlen összetöközés halogatása az ellenség előnyére szokott kiütni; ennek elejét az által lehetne venni, ha a bécsi udvar arra használná fel a halogatással nyert időt, hogy ama kitépelt lap visszaiktatásával megadja az alapot, s a termékeny talajt a magyar nemzet erkölcsi és anyagi erélyének a lehető legnagyobb mértékben kifejlesztésére. Ha ezt megtenné, én nem saját ismeretes nemzetemet, hanem nemzetünk jellemét véve kiindulási pontul, nemcsak azzal a meggyőződéssel szállanék síromba, hogy a magyar nemzet kiirtatlan függetlenségi aspirációjának valósnul kell, hanem azon meggyőződéssel is, hogy oly alakban valósul meg, mely rendíthetlen sziklaalapot nyújt az uralkodó hatalom jövőndöje biztonságának.

Hogy minő alakot fog öiteni a birodalmi egység szintoly jogtalan, mint oktan előitéletéhez ragasszkodás, oly helyzetbe teszi a magyar nemzetet, hogy az európai konjunkturák visontagságos változásai közben csakis saját létfeltartási ösztönével legyen kénytelen számot vetni? ennek jóslgatásába nem bocsátkozom, csak azt ismétlem, hogy az alak, melyben nemzetünk szintoly jogos, mint kiirtatlan aspirációja valósnul fog: a hatalom magatartásától függ, de valósnul kell, valósnul fog; olyan dolog ez, melyre nézve a történelem logikája a hatalomnak mondja azt, a mit egykor a demokráciai reformokra nézve az arisztokráciának én mondtam: „veletek általatok, ha nektek tetszik, nélkülöletek, ellenetek, ha kell.”

Ez elmékedés sugallta tollam alá önk meleg hangú üdvözöl levele, s az a „nem engedem” magatartásu oroszulán szép ajándékuk-

ban; legyen szabad az elmékedéshez még azon megjegyzést csatolnom, hogy nemzetünk történelmi kényszerűségu aspirációjának teljes megvalósítása, meglehet, vártni fog magára, míg a konjunkturák kereké nagyot fordul, mert biz az én tanácsomra amott feon nem hallgatnak már csak „aért sem,” mivel én mondom, s aztán az a szerencsétlen önkéntes feladás nagy akadály, még az erőszaknál is nagyobb; de azért az irányunk kicsinyben, nagyban szem elől soha el nem tévesztése, nemcsak a jövőre számított szellemfelfartási érdekek hanem aktuális gyakorlati érdekek is bir. Időszerűnek vétem erre fölhívni figyelmeket, különösen most, midőn a vámközösség, s a bank szabadsalom kérdései napirendre kerültek. Melyen belevágnak e kérdések Magyarország önállásának érdekeite, anyagi jólétének, egészséges közgazdasági fejlődésének föltételeibe. Sokan és sokat hangoztatják minden oldalról a magyar állameszmét. E kérdések megoldásánál ki fog tűnni, vajjon a hangoztatásban van-e valódi szándék valódi akarat, vagy csak amolyan üres frázis az, mely szenderítésre van számítva, mint gyermekeknek a bölcsodal, hanem szoknak, kiknél az a szó nem üres „frázis,” kötelességeknek kellene ösmernök tevékeny erélyvel közzehatni, miszerint e kérdések fölöl, még mielőtt megoldásuk valamely mely kerékvágásba szorították, a nemzet közvéleménye egy társadalmi uton, mint a különösen a törvényhatóságok útján félremagyarázhatlan kinyilatkozásra jusson.

Meglehet, hogy bármi hangos legyen is az, süket fülekre talal; meglehet, mert olyan most a divat, hogy a birodalmi egység kommandiroz, a magyar országgyűlés marchiroz, de ekkor legalább ujra, még pedig nagyon kézzelfoghatólag bebizonyul, hogy Magyarország maga az oly drágán megfizetett alkotmányos élet is üres frázis, nem valóság. Szomorú nyereség, de mégis nyereség, mert semmisen hat zsiabsozóbban egy nemzet teiterezére, mint az öbálattás!

Es most még engedjek meg, tisztelt uraim, örömmönek adni kifejezést a felett, hogy Hódmező-Vásárhely egyike hazánk azon öt városának, melyek az országos kiállitáson nagy éremmel lettek az egészségügyi csoportban, haladásuk elismerésül kitüntetve.

Egem az óriási fejlődés, melylyel Budapest aránylag rövid idő alatt Európa legszebb nagy városai közt oly kitűnő helyre emelkedett, már harmadéon azon nyilatkozatra indított, hogy „görnyedező alakom felegyenesedik, a mint magyar hazánk magyar fővárosának élettől, erőttől pezsgőtől szép ifjuságára gondolok” s ez a szép ifju nagy lépésekben tör folyvást előre, mindig előre, hatalmasan. Ma már a világ közvéleménye is megadja neki azt a sokat jelentő címet, hogy „Magyarország büszkesége!”

Hanem a nemzet egy szerves test és szerves testnek az egészséges vérkeringésre a szíven kívül más, jól kifejtett szervekre is szüksége van s nekem a főváros gyönyörű fejlődése felett érzett örömem nagyban fokozódék, ha annak látám jelenségeit, hogy hazánk néhány más városa is oly vonzerőt képes mind kényelmi, mind kulturális, mind közgazdasági tekintetben gyakorolni vidékére, miszerint reményelni lehessen, hogy egynek-egynek népessége aránylag kis idő alatt pár százezerre növekedni fog, mert nem tagadhatom, hogy nem tartanam egészséges fejlődésnek, ha a nemzettest elemüködése úgy szólva egyetlen egy városa töröndök össze. Nem tartanam először azért, mert az általános közművelődés egyenletes fejlődése oly tág területen, mint aminő Magyarországon, több oly népességi tömörüléseket feltételez, melyek egy-egy vidéknek társada. m: gyűlpontul és kulturális fenycsomóul szolgálnak, nem tartanam másodszor azért, mert virágzó népes városok nélkül nem lehet élénk belkereskedelmi forgalom, nem lehet azon kölcsönös jótékony visszhatás a mezőgazdaság és műipar közt, mely kivált oly országban, aminő Magyarország, a nemzeti jólétnek nélkülözhetlen feltétele. Én a világ különböző részein szerzett tapasztalásaimból a külkonjunkturától teljesen független, élénk belkereskedelmi forgalmat minden külkereskedésnél fontosabb és biztosabb közbjöléti tényezőnek tanultam felismerni, s e tekintet különös súlylyal bir a mostani világkereskedelmi válság folytán, melyet én fájdalom mulékonynak nem tekinthetek, s azért igen csekély bizalommal viseltetvén, némely utott fölmérőli részben ábrándosoknak is mondható övszerek iránt, alkalmaszabónak gondolom reá azt, a mit egykor Hermann Ottó képviselő a filixeráról mondott, „hogy tudni kell vele megélni.” E megélni tudáshoz sok más is hozzá járulhat, de arról meg vagyok győződve, hogy semmisen annyira sikeresen, mint a hazai műipar kölcsönös csereviszonyán alapuló élénk belkereskedelmi

forgalom, a mire pedig virágzó népes városok nélkül nem lehet számítani.

Olyan tárgy ez, mely bővebb fejtegetést igényelne, a mit e helyen terem nem enged, ezeket is csak azért említem, miszerint értébtető tegyem, hogy nem ok nélkül vélik örömmöre minden bir, minden adat, mely arra mutat, hogy hazánk vidéki városai feladataknak tekintik növelni azt a vonzerőt, melyre szükség van, miszerint a nemzettest egészséges vérkeringésének megannyi szerveivé fejlődessenek.

Számítok önk barátságos indulatára, tisztelt uraim, kedves polgártársaim, hogy elnézéssel vesszik elmékedésemet, s köszönetem megújítása mellett azon kérdéssel veszek bucsut öntöktől, hogy tartssanak meg jó emlékeztükben, azon kis ideig, mely még számomra e földön kimerve lehet; azután legyen nevem, emlékem átadva a feledésnek, de soha a kitarító, tevékeny hü ragaszkodás azon eszméhez, melyet az önk „nem engedem” oroszlanja ábrázol.

Fogadják legszívesebb baráti üdvözetemet. Kélt Turiuban, november 5-én, 1885.
Kossuth Lajos.

A forrongó Balkán.

A nov. 19-iki szlivniczaicsatáról, mely a fiatal bolgár hadsereg kétségtelen győzelmével végződött, azt írja a „Temps” harczteri tudósítója, hogy e csatában a szerbek részéről 40,000 ember, a bolgárok részéről 32-35,000 ember vett részt. Mindkét részben nagy volt a veszteség; bolgár részről több mint 3000 ember lett harczképtelen, — a szerbek még többet vesztek. A csata alatt Panitzsa százados, ki 2500 emberrel müködik a bolgár sereg jobb szárnyán, Dragoman és Czaribrod közt elfogott egy löszerszállítmányt.

Vilmos főherczeg utasítására a német lovagrend személyzettel, kocikkal, kötés gyógyszerekkel felszerelt két-két egészségügyi osztályt küldött Szerbiába és Bulgáriába s több német orvos a harczterre utazott. Az osztrák „vöröskereszt-egylet” előkészületeket tesz, hogy ápolókat, gyógy- és köztért kiülhessen a csata-térre. Ugy a bolgárok, mint a szerbek részeseülnek a kért segítségben.

Lesjanintábornok jelenti, hogy nemcsak a vele szemközt álló bolgár csapatokat verte vissza a vidáni várba, hanem Belgradtiki környékét és a Timok, Lom és Duna közti területet is megtisztította az ellenségtől. A Szlivnicza mellett táborozó szerb hadosztályok egyesülését hivatalosan megerősítik.

A porta, mielőtt megkapta Sándor fejedelem azon nyilatkozatát, hogy a portának aláveti magát, kilátást nyújtott arra, hogy a szerbek és bolgárok között folyó ellenségeskedés megszüntetésére fog törekedni. A hatalmak diplomatiailag fogják támogatni a portát.

Szlivniczánál a döntő ütközést nov. 22-én megkezdődött, még pedig igen heves ágyú-tűzzel. 200 szerb ágyú van Szlivnicza védőfalai ellen irányozva, — az ágyúk egész napon át müködtek s jelentékeny pusztulást idéztek elő a bolgár erődírményekben. Már olyasféle hírek is keringenek, hogy Szlivniczát a szerbek bevették.

A belgrádi második tartalék-osztály elindult a táborba, Widdin felé. Az érkező katonákat a vasutnál nagy közönség fogadta, rokonszemes üdvözléttel. A szerb tiszték közül eddig 11 halt meg és 27 kapott sebet. A szerb sebesültek azt beszélik, hogy a bolgárok a foglyul ejtett szerb sebesülteket ki-méletlenül felkoncolják.

A Dragoman-szorosban e hó 23-án ismét harcz fejlődött ki. Alkonyatkor a bolgár csapatok szuronyral támadták meg a szerbeket, kiket kizsoritottak hadállásaikból. Sándor fejedelem a következő táviratot küldte Czancff külügyminiszterhez:

„Mintán a csapatok a szerbektől elfoglalt hadállásokban töltötték az éjt, ma reggel megkezdtek a harczot és elűzték az ellenséget. Négy óra tájban elfoglaltuk Zaribrodot, a hol most vagyok.”

A szultán Djeodet pasát jelölte ki, hogy a császári ottoman biztosi állást Kelet-Ruméliában átvégy. Djeodet pasa híres történetész s régebben igazságügyminiszter volt.

A bolgár fejedelem válaszulvén a portának nov. 21-ől kelt táviratára, kijelenti, hogy a fegyverszünet tárgyában a porta részéről tett javaslatot nem fogadhatja el, mert az ellenkezik szszal az állással, melyet, mint hazáját védő katona foglal el, és nem egyezik meg a bolgár hadsereg becsületével és méltóságával, különösen a szerbek igazságtalan támadása és a bolgárok részéről okozott áldozatok és a történet verontás után. Fegyverszünetről a fejedelem majd csak szerb földön akar hal-

lani. Végül kéri a fejedelem, hogy a török biztos missziójára vonatkozó kérdés megvitatása a háboru befejezéséig halasztassék el.

A szerbek megkezdtek Widdin bombázását. Widdin lángokban áll.

— Pártértekezlet. A függetlenségi és 48-as párt hétéfői értekezletén a közigyűzői törvény módosításáról szóló törv. javaslat tárgyalatott, melyet György Elek ismertetett. Hosszu eszmecsere fejlődött ki a javaslat felett, melyben Petrich, Olay Lajos, Olay Sz., Kállai s Irányi vettek részt. Végül a javaslat általánosságban elfogadtatott, a részleteknel pedig a párt nem a miniszter, hanem az igazságügyi bizottság javaslatában foglalt irányelvek mellett foglalt állást.

Közegészségi és köztisztasági szabályrendelet.

- (Javaslat.)
1. §. A ház belső és külső részeinek tisztán tartása a háztulajdonost vagy ennek megbízottját, esetleg a bérlőt illeti.
 2. §. A háztulajdonosok, valamint a járda vonalán lakás- és üzlethelyiségeket bérlők kötelesek a házaik előtti járdát tisztán tartani, azt mindennap lecsoportatni, ápril 1-től november 1-ig naponként reggel 7 óráig tisztá vizzel felfoccoltatni, télen a havat letakaríttatni, önas időben hamuval, homokkal vagy fűrészpórral behinteni.
 3. §. A háztulajdonosok vagy bérlők kötelesek a hatóság által elrendelt fertőztelenítések teljesíteni.
 4. §. Szemetet, trágyát, törmelékot, havat vagy rothadó anyagot az utcára kihordani, valamint portörölnök és szönyegnek az ablakon vagy ajtón az utcára való kirázása tilos.
 5. §. Minden háztulajdonos köteles elvárán a szemet és trágya ideiglenes elhelyezésére szolgáló szemetártot csináltatni.
 6. §. A háztulajdonos, bérlő vagy megbízott köteles a szemetártóban ideiglenesen elhelyezett szemetet és trágyát a szemetártó megteleése után azonnal, különben pedig minden évben kétszer, március és október végéig, a hatóság által megjelölt helyekre kihordatni.
 7. §. A szemet és trágya kihordásával megbízott tartozik a szemetet és trágyát akként szállítani, hogy az az utcán el ne hulljon.
 8. §. Árnyékszékek és peczegődrök tisztítása csak este 9 órától reggeli 5 óráig légmentes szivattyuk és hordókban engedtetik meg. Az ürüléket csak az e célra hatóságilag kijelölt helyekre szabad kihordani.
 9. §. Köteles minden háztulajdonos a szükségnek megfelelő árnyékszéket csináltatni; és pedig ha azon utcában földalatti csatorna létezik, ezentul mindenkor csatornára, mely az utcai csatornával kötéandó össze, ha pedig az utcában ilyen még nincs, szabályszerű emészőgődrök készíttendők.
 10. §. Bűzhödöt levek és más tisztátalan folyadékok földalatti csatorna hiányában az utcára nyílt árkokba nem vezethetők, hanem köteles e célra a háztulajdonos. ezen szabályrendelet életbe léptetésétől számított hat hónap alatt emésző-gődröt csináltatni.
 11. §. Azon területen, hol az utcák földalatti csatornával vannak ellátva, tartozik minden háztulajdonos jelen szabályrendelet érvényre emelésétől számított két év alatt saját házából az utcai csatornába vezető földalatti csatornát készíttetni.
 12. §. A háztulajdonos tartozik a házából a főcsatornába vezető földalatti csatornát kitisztíttatni.
 13. §. Nyers bőrknek száritása és raktározása csakis iparhatóságilag engedélyezett telepeken történhetik.
 14. §. Oly ipartelepeknek felállítása, melyek bűzös kigőzölgésekkel, vagy bűzös folyadékok elválasztásával van kapcsolatban, ezentul a városban leendő felállítása meg nem engedtetik.
 15. §. Addig is, míg a nélkülözhetlen közbjöléhid felállíttatnak, a városban csak az iparhatóság által engedélyezett udvarokon felállított vágőtelepeken lehet a vágást eszközölni, ezekben is csak oly feltétellel, ha az közegészségi

raktár

a nagyérdemű kök a legjobb anyagból mindenemű bőr, posztó gyermek- és leány-legjobb gyártmányu szto, nemez, lag női us választékban, — dia, anyagból dolgozott és marburgi férfibőrben, posztóban és

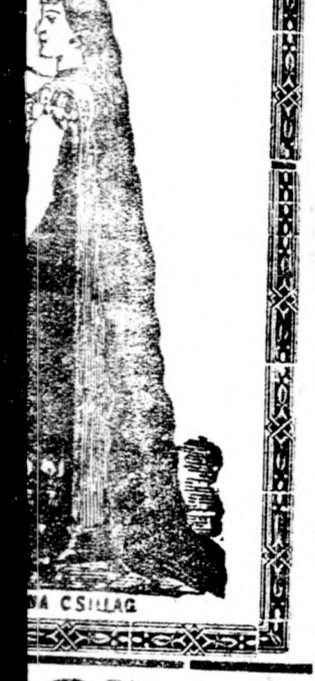
KBAN tása mellett.

még eddig el nem legjobb minőségűek,

adni igen tisztelt

tisztelettel

K OTTÓ.

OS

gyára

dal készített, általános

szat,

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

szekes- székcsészék, konzerválja a felső

